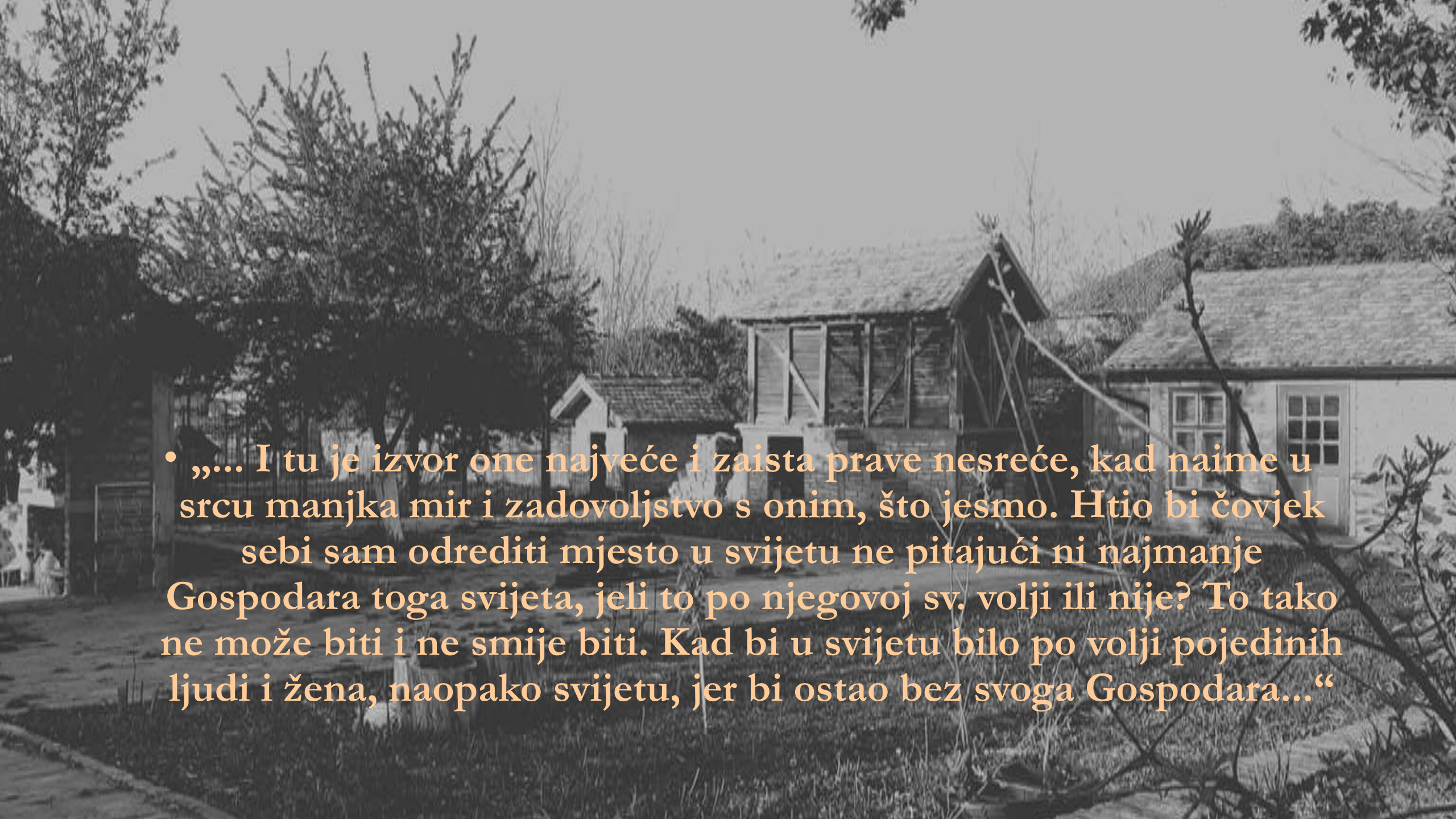

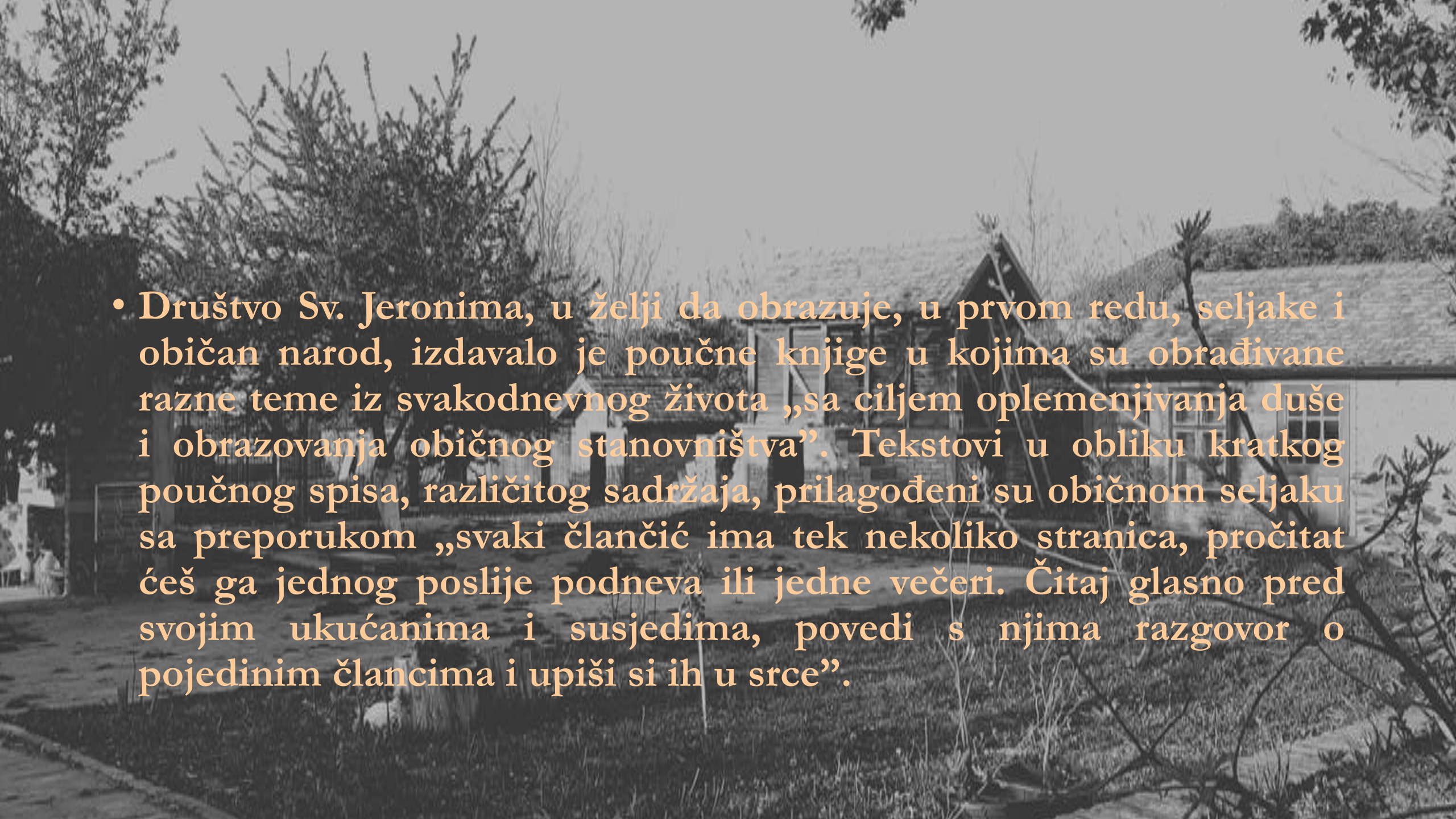
„IZOLOVANA” PRIČA :
„POUČNI RAZGOVORI”
s početka 20. veka

Violeta Rakić

-
- A black and white photograph of a rural village scene. In the foreground, there are several trees, some with bare branches and others with dense foliage. In the middle ground, there are several traditional wooden houses with thatched roofs. One house in the center has a prominent gable and a porch. To the right, another house has a white door and a window with multiple panes. The background shows more houses and trees, creating a sense of a small, peaceful community.
- „... I tu je izvor one najveće i zaista prave nesreće, kad naime u srcu manjka mir i zadovoljstvo s onim, što jesmo. Htio bi čovjek sebi sam odrediti mjesto u svijetu ne pitajući ni najmanje Gospodara toga svijeta, jeli to po njegovoj sv. volji ili nije? To tako ne može biti i ne smije biti. Kad bi u svijetu bilo po volji pojedinih ljudi i žena, naopako svijetu, jer bi ostao bez svoga Gospodara...”

-
- A black and white photograph of a rural village scene. In the foreground, there is a dirt path and some sparse vegetation. In the middle ground, several wooden houses with thatched roofs are visible. One house in the center has a prominent gable and a porch. To the right, another house has a window with a flower box. The background shows more trees and a clear sky. The overall atmosphere is quiet and rural.
- U bogatim fondovima Biblioteke Filozofskog fakulteta, nalazi se zanimljiv naslov „Poučni razgovori s početka 20. veka” u 5 svezaka. Ove sveščice objavilo je Društvo Sv. Jeronima u seriji „Pučka knjižnica” u periodu od 1906. do 1910. godine, u Zagrebu, štamparija Antona Šolca.

-
- Društvo Sv. Jeronima, u želji da obrazuje, u prvom redu, seljake i običan narod, izdavalo je poučne knjige u kojima su obrađivane razne teme iz svakodnevnog života „sa ciljem oplemenjivanja duše i obrazovanja običnog stanovništva”. Tekstovi u obliku kratkog poučnog spisa, različitog sadržaja, prilagođeni su običnom seljaku sa preporukom „svaki člančić ima tek nekoliko stranica, pročitat ćeš ga jednog poslije podneva ili jedne večeri. Čitaj glasno pred svojim ukućanima i susjedima, povedi s njima razgovor o pojedinim člancima i upiši si ih u srce”.

- Kao „mamac“ za čitanje, prvi tekst nosi naslov „Savjeti, kako da se obogatiš i što misli o tome čika Grujo“. I, upravo tu, na samom početku fantastična pouka, „... No, djedo Pavle, a šta vi mislite o ovim teškim vremenima? Ne će li nas upropastiti ovi teški nameti? Otkud ćemo da sve to smognemo? Što biste nam vi savjetovali?“... „mudrom i jedna reč dosta“... „Dvostruko nas opterećuje naša lijenost, trostruko naša gizda, četverostruko naša nepromišljenost;... Ali zato ipak ne treba da zdvajamo, ako smo ljudi na mjestu i dosta pametni, valja da poslušamo dobar savjet čika Gruje : Pomozi si sam i Bog će ti pomoći.“

NICA

POUČNI RAZGOVORI.

I.

IMSКИМ.

*

NA SVIJET IZDALO

DRUSTVO SV. JERONIMA.

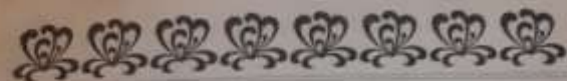
94

ZAGREB.

TISAK ANTUNA SCHÖLZA.

1906.

Savjeti, kako da se obogatíš i što misli o tom čika Gjuro.

Po franceskomu primdili I. I. J. P., Sarajevo.

Što pripovijeda čika Gjuro o tom, kako možeš biti sretan.

I.

Evo, što pripovijeda čika Gjuro o tom, kako možeš biti sretan.

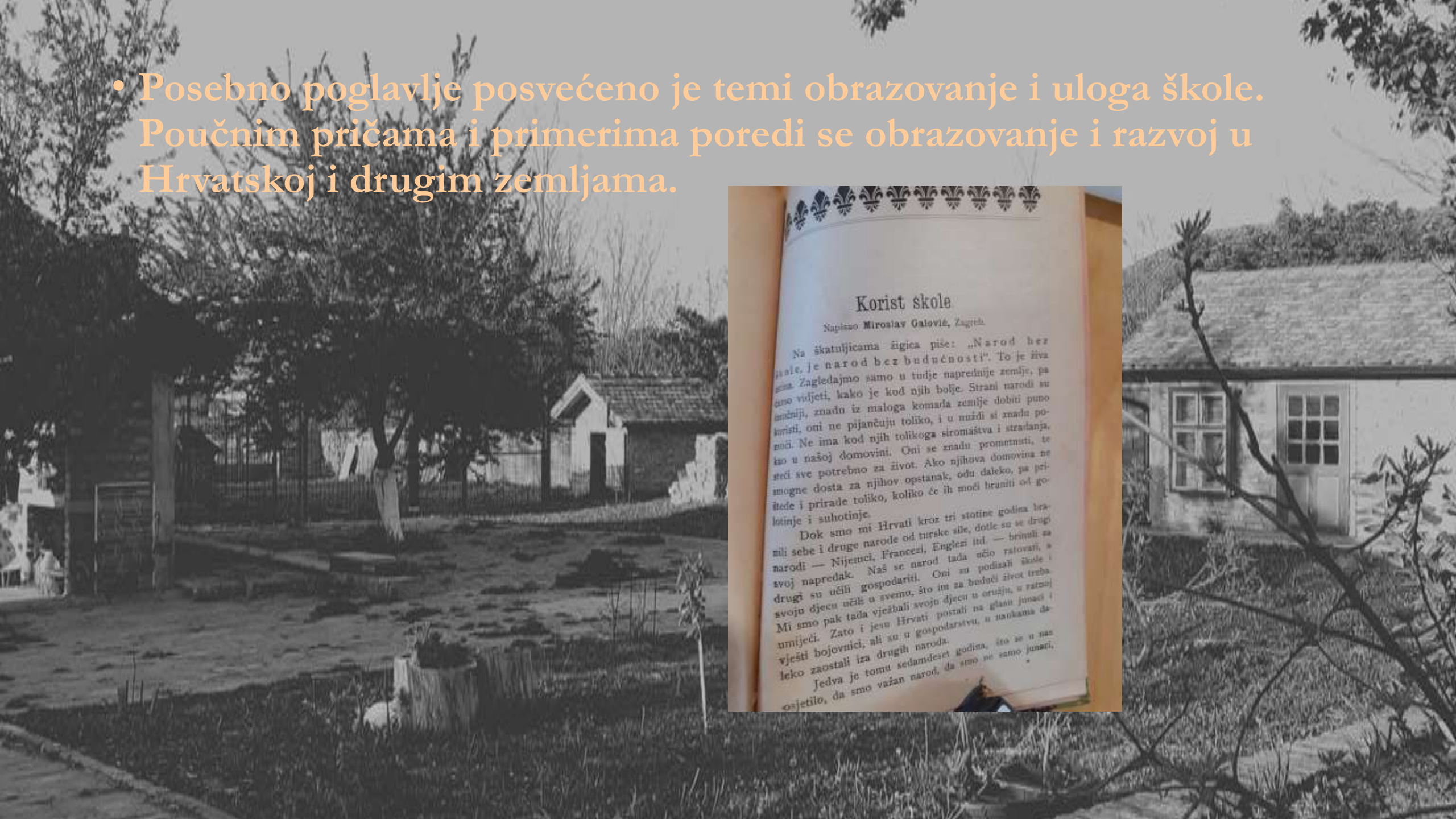
Dragi čitatelju!

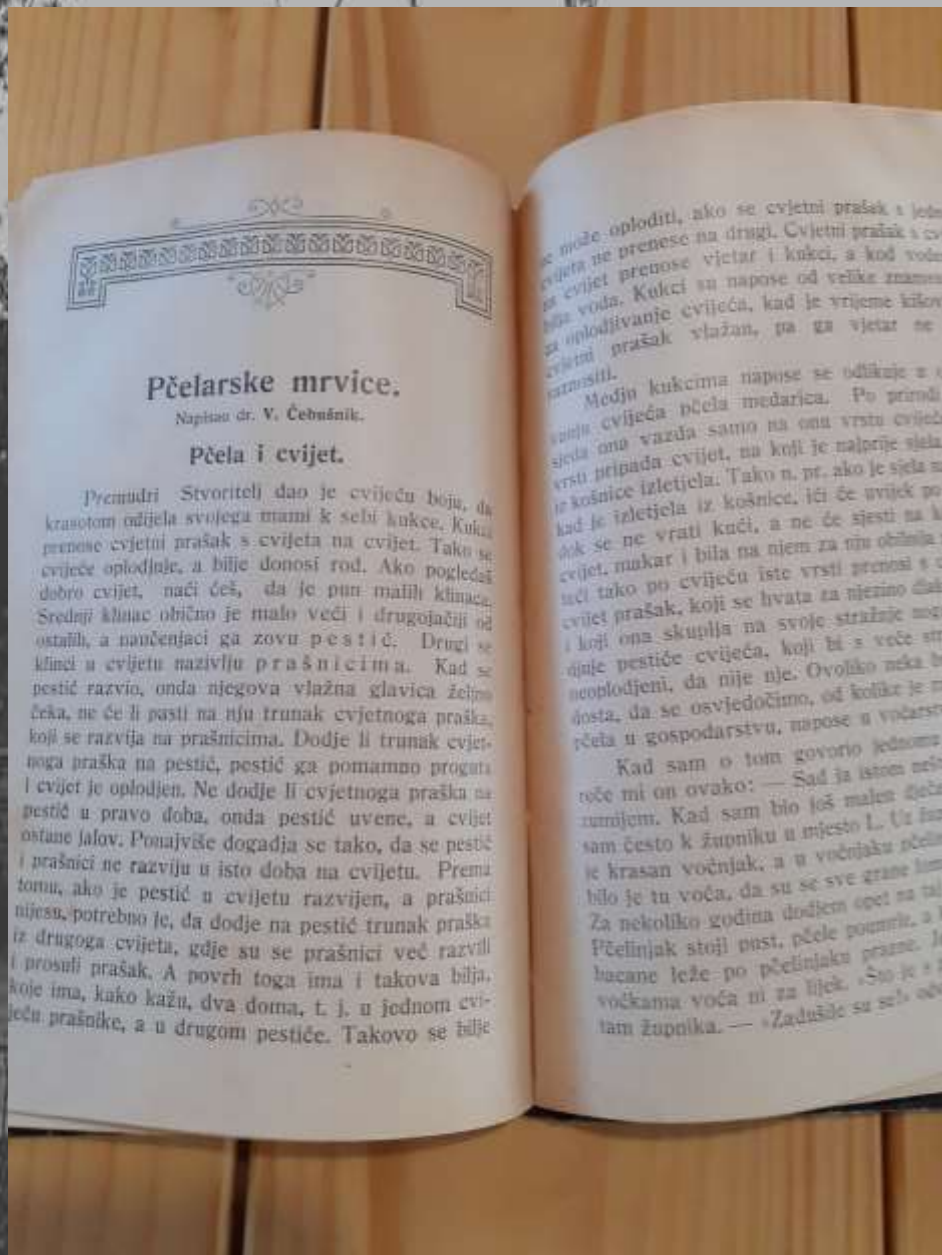
Ljudi kažu, da ništa više ne veseli onoga čovjeka koji piše knjige, nego kad vidi, kako drugi ljudi vade i spominju riječi iz njegovih knjiga, te se njima koriste. Pomislite dakle, kako me raduje doživljaj, koji ću vam evo sada pripovijedati.

Onomadne sjašio sam konja baš na mjestu, gdje se mnogo svijeta sabralo da dražbujе. No dražba nije još bila započela te su ljudi med sobom čavrljali, najviše o tome, kakova su sad skupa i teška vremena. I tad se jedan obrati na nekoga prijaznoga, dobro odjevenoga, djedu sjedih kosa: „No, djedo Pavle, a šta vi mislite o ovim teškim vremenima? Ne će li nas upropastiti ovi

- Na vrlo zanimljiv način obrađuju se razne teme poput : lenjost („Lijenost je poput rdje : rdja izjeda gvoždje a lijenost život, ili ralo se dotle svijetli, dok njime oreš...“), ljubav i volja za životom („volite li života ... a vi ne dangubite nikad časa, jer je vrijeme predja, od koje se život tče...“), spavanje i odmor („... da se lisac koji spava ne dočepa kokoši...“), vreme i posao („... tromost čini sve teškim, a posao lakim...“), potrošačko društvo, potrošnja novca i dobara, zaduživanje („... hoćeš li da znaš, kako je dragocen novac, a ti hajde ga posudi...“), o poljoprivredi, usevima, gajenju biljaka i druge teme.

- Posebno poglavlje posvećeno je temi obrazovanje i uloga škole. Poučnim pričama i primerima poredi se obrazovanje i razvoj u Hrvatskoj i drugim zemljama.

Pčelarske mrvice.

Napisao dr. V. Čebučnik.

Pčela i cvijet.

Premudri Stvoritelj dao je cvijeću boju, da krasotom odijela svojega trami k seli kukce. Kukci prenose cvjetni prašak s cvijeta na cvijet. Tako se cvijeće oplodjuje, a bilje donosi rod. Ako pogledaš dobro cvijet, naći ćeš, da je pun malih klimaca. Srednji klimac obično je malo veći i drugoačiji od ostalih, a naučenjaci ga zovu pestić. Drugi se klinaci u cvijetu nazivlju prašnicima. Kad se pestić razvija, onda njegova vlažna glavicica željno čeka, ne će li pasti na nju trunak cvjetnoga praška, koji se razvija na prašnicima. Dodje li trunak cvjetnoga praška na pestić, pestić ga pomamno proguta i cvijet je oplodjen. Ne dodje li cvjetnoga praška na pestić u pravo doba, onda pestić uvane, a cvijet ostane jalov. Pomajviše događa se tako, da se pestić i prašnici ne razviju u isto doba na cvijetu. Prema tomu, ako je pestić u cvijetu razvijen, a prašnici nijesu, potrebno je, da dodje na pestić trunak praška iz drugoga cvijeta, gdje su se prašnici već razvili i prosuli prašak. A povrh toga ima i takova bilja, koje ima, kako kažu, dva doma, t. j. u jednom cvijetu prašnike, a u drugom pestiće. Takovo se bilje

Miraz.

Pravna crtica.
Napisao: dr. M. G.

Miraz nije riječ, koja dolazi u pravom pučkom govoru, pa ako se je već i gdje udomila, prešla je iz raz književnoga jezika, a njegov pojam označuje naš narod malo ne u svim krajevima izrazom „prčija“, ali to nije naša narodna, nego česka riječ, pa zato ta riječ, makar i slavenškog porijekla, nije ovdje upotrebljavati sa svim tim riječ miraz, koji je danas povodom sudsne prakse kod nas općenito poznat i u pučkom govoru.

Miraz spada kod svih naroda u najdavnije pravne uredbe, koji polječu od najranijih vremena čovječje uljudbe. Nalazi mu se traga u pučkoj predaji i pravnim običajima starih istočnih naroda, zatim Grka i Rimljana, pa sve kroz čitavi srednji i novi vijek do današnjega dana. I kod slavenskih naroda bila je uredba miraza od vjkada stalnim običajem, a hrvatski narod smatrao ga je i bez pisana zakona takovim poveljenim pravom, komu se porodično i obiteljsko govora pokoravano.

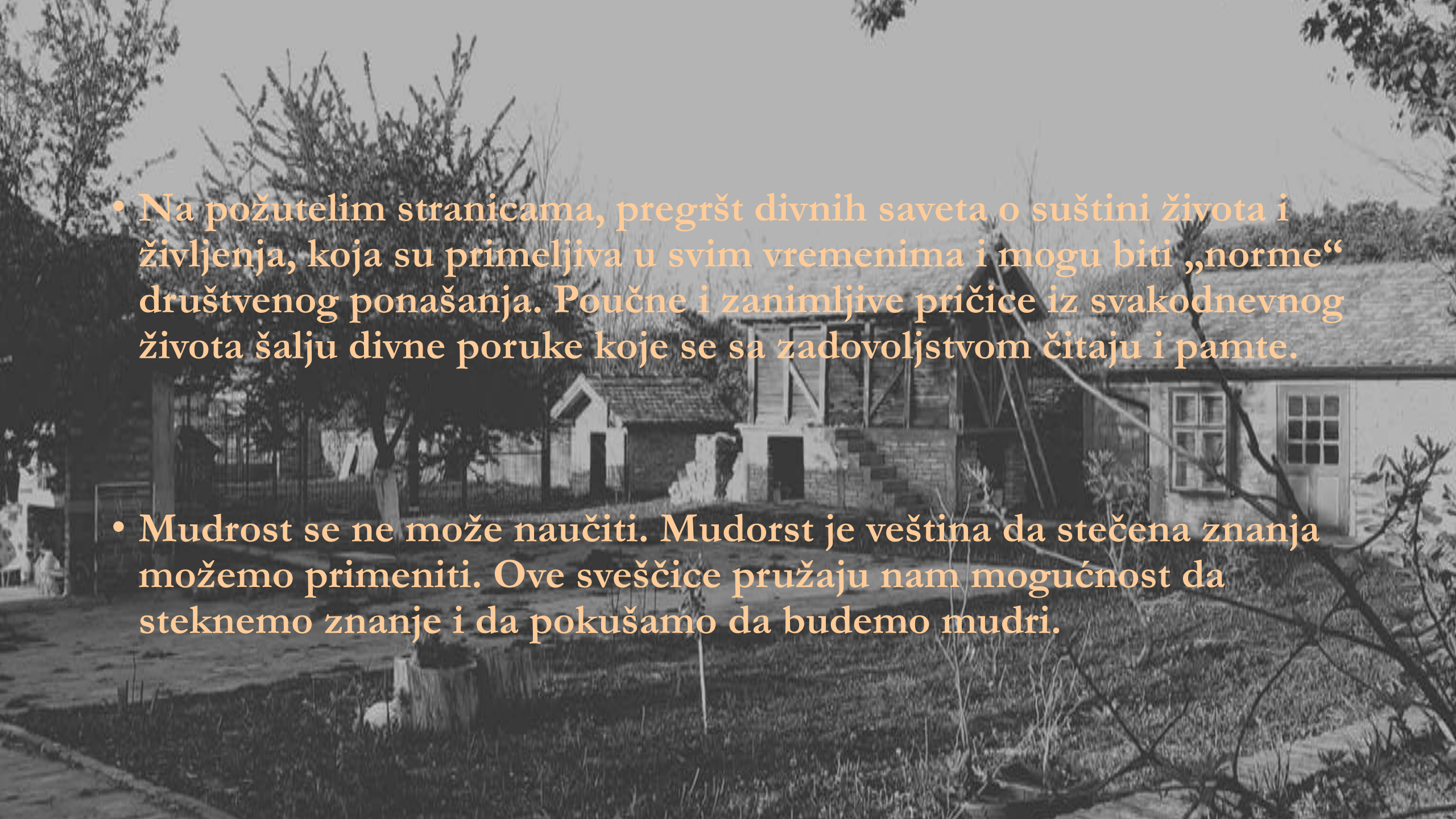
Marko Klarić ne pravi više uskih slogova.

Ne pravi Marko s listima više uskih slogova, on daje pače ne pravi nikakvih slogova, već sve zamjenjuje jednim povrhom, pa onda našim pligom zamjenjuje sva ostala ruda. A nema toma darva, da se ne pravi više uskih slogova, da ga je možda

njenje bilo je dakako u sugbi je u običajima nekog naroda tako da se ono može smatrati običajnoga prava.

I dandanas zadržao je još uvijek značaj običajne sugbuje prema mišljenju i napoče često unoga kraja i vjereniči, koji sklapaju brak zakon o samom mirazu, to i doženjama, ni njihovim roditeljima kod ustanovljivanja omu zakonske propise. Ovi d kada između ženidbenih dru nastanu raspore radi mirazno odnošaja, a tom se prilikom kako su našem puku vrlo i odredbe u pogledu miraza. Kom, da tako često dolazi d miraza, jer učesnici kod sk ne traže obično savjeta niti vjetnika, a kako im zakonsk poznati ili nisu dosta jasni, njihove bud usmene bud pisneim imovinskim prilikama novama našeg građanskog i porodične i imovinske odnošaja.

Da čujemo najprije, zakon o mirazu. On ga označava pod mirazom se r vina, što ju žena ili za obećava

-
- A black and white photograph of a rural farmstead. In the background, there is a large wooden barn with a gabled roof and a smaller structure. To the right, a white house with a porch and a window is visible. The foreground is filled with trees and bushes, some of which are bare, suggesting a cooler season. The overall scene is peaceful and rustic.
- Na požutelim stranicama, pregršt divnih saveta o suštini života i življenja, koja su primeljiva u svim vremenima i mogu biti „norme“ društvenog ponašanja. Poučne i zanimljive priče iz svakodnevnog života šalju divne poruke koje se sa zadovoljstvom čitaju i pamte.
 - Mudrost se ne može naučiti. Mudorst je veština da stečena znanja možemo primeniti. Ove sveščice pružaju nam mogućnost da steknemo znanje i da pokušamo da budemo mudri.

A black and white photograph of a rural farmstead. In the center, there is a two-story wooden building with a gabled roof and a small porch. To its right is a single-story wooden building with a gabled roof and several windows. In the foreground, there is a dirt path and some sparse vegetation. The background shows more trees and a fence.

- Sve publikacije nalaze se u uzajamnoj bazi Cobiss+

- *Poučni razgovori. 1-5. – Zagreb : Društvo Sv. Jeronima, 1906-1910. – 19 cm (Pučka knjižnica) C 2158-2162*

- Materijal za ovaj prikaz služi isključivo u nekomercijalne svrhe. Ne sme se deliti i štampati.